Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον. — Τιμὴ φύλλου δρχ. 40

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932).
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ 1945:
Διὰ τοὺς ὀκτὼ μῆνας (Μάϊος-Δεκέμβριος) Δρ. 1300. Κατὰ τετραμηνίαν Δρ. 700. Κατὰ φύλλον Δρ. 40.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ' ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀπρόσωπως: «Πρὸς τὸ περιοδικὸν «Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθήνας». Τηλέφ. 55.536

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ 1945
ἐξαιρετικῶς, ἐπειδὴ ἀρχίζει τὸν Μάϊον, θὰ περιλάβῃ φυλλάδια, δωδεκασέλιδα ἢ ὀκτασέλιδα, ὀκτὼ μόνον μηνῶν.

Παλαιοὶ Τόμοι, ἄρτιοι, τιμῶνται ἀπὸ δρ. 1500 ἕκαστος καὶ ἄνω.—Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατὰ φύλλον ἀποκτᾷ προνόμια συνδρομητοῦ λαμβάνων ψευδώνυμον δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ πληρωμῇ δρ. 200

Περίοδος Γ'. — Τόμος 1ος — *Ἀθῆναι, 12 Μαΐου 1945* — *Ἔτος 67ον — Ἀριθ. 2*

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Καὶ πρόσθεσε πιὸ σκεπτικός:

— Θέλω νὰ πῶ πώς, χωρὶς τὸν δάσκαλό του τὸν Ἀριστοτέλη, ὁ Ἀλέξανδρος δὲν θὰ ἦταν αὐτὸς ποὺ εἶναι.

— Καὶ πῶς αὐτό; ρώτησαν τὰ δυὸ παιδιὰ μὲ μεγάλη περιέργεια.

— Ἀπλούστατα, ἀπάντησε ὁ παιδαγωγός, εὐχαριστημένος ποὺ ἔβλεπε νὰ ἐνδιαφέρουνται νὰ μάθουν. Ἕνας μεγάλος στρατηγός, παιδιά μου, εἶναι ἴσως ἀπὸ τὰ πιὸ σπάνια φαινόμενα στὸν κόσμο. Γιὰ νὰ νικήσῃ ὄχι σὲ μιὰ μάχη μοναχά, ἀλλὰ σὲ σειρὲς ὁλόκληρες ἀπὸ μεγάλες μάχες, ἐναντίον διαφόρων ἀντιπάλων, χρειάζουνται ἕνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ φυσικὰ καὶ πνευματικὰ χαρίσματα ποὺ εἶναι ἐξαιρετικὸ πρᾶγμα νὰ βρίσκουνται ὅλα μαζὶ συγκεντρωμένα σ' ἕναν ἄνθρωπο. Χρειάζουνται χαρίσματα, ποὺ μονάχα μιὰ τέλεια κι' ἐμπνευσμένη ἀνατροφὴ μπορεῖ νὰ τὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ τὰ ὡριμάσῃ. Σᾶς λέω λοιπὸν—καὶ τὸ κρίνω ἀπὸ τὴ λαμπρὴ σταδιοδρομία του καὶ ἀπ' ὅλα ὅσα γνωρίζω γι' αὐτὸν—πὼς ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι τὸ τέλειο δημιούργημα, τὸ λουδοῦδι τὸ θαυμάσιο, σὰν νὰ ποῦμε, τῆς δικῆς μας τῆς ἀνατροφῆς, τῆς ἑλληνικῆς. Σ' αὐτὴ μονάχα τὴν ἀνατροφή, καὶ μονάχα στὸ ὅτι τοῦ τὴν ἔδωσε ἕνας ἐξαιρετικὸς δάσκαλος, χρωστάει ὁ Ἀλέξανδρος τὸ εἶναι του. Ὁ θρίαμβός του μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ πὼς εἶναι θρίαμβος τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ ἀθηναίου δασκάλου του.

— Μὰ ὁ Ἀριστοτέλης γεννήθηκε στὰ Στάγειρα, διαμαρτυρήθηκε ὁ Περδίκκας.

— Ναί, μὰ σπούδασε στὴν πατρίδα μου, ἦταν μαθητὴς τοῦ θείου Πλάτωνα.

— Τὸν γνώρισες ἐσὺ τὸν Πλάτωνα; ρώτησε ὁ Ἀμύντας.

— Εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ τὸν ἰδῶ ὅταν ἤμουν νέος.

— Καὶ τὸ ζωγράφο τὸ Ζεῦξι τὸν εἶδες κι' αὐτόν;

— Ὄχι, δὲν τὸν γνωρίζω παρὰ μονάχα ἀπὸ τὰ ἔργα του κι' ἀπὸ τὴ φήμη του, εἶπε χαμογελώντας ὁ παιδαγωγός. Πέθανε προτοῦ νὰ γεννηθῶ ἐγώ.

— Ἀλήθεια; ἀπόρησε ὁ Περδίκκας, ἀνοίγοντας μ' ἔκπληξη τὰ μάτια του. Μὰ δὲν πέρασαν ἀκόμη ἑκατὸ χρόνια, ἀπὸ τότε ποὺ ζωγράφιζε στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀρχελάου.

— Καλά, καὶ πόσων χρόνων μὲ κάνεις ἐμένα;

— Μήπως ξέρω; ἀπάντησε τὸ ἀγόρι, κοιτάζοντας τὴν ψαρὴ γενειάδα τοῦ δασκάλου του καὶ τὶς δυὸ βαθειὲς ρυτίδες ποὺ αὐλάκωναν τὸ μέτωπό του. Θὰ εἶσαι πολὺ γέρος.

— Ὡς ὀγδόντα χρόνων; ρώτησε ὁ Ἀμύντας, νοιώθοντας μεγάλο ἐνδιαφέρον γι' αὐτὴ τὴν ἐξέταση.

— Ὄχι ἀκόμη, ὄχι ἀκόμη, διαμαρτυρήθηκε ὁ δάσκαλος χαμογελώντας. Μὰ οἱ πόλεμοι γερνοῦν τὸν ἄνθρωπο, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἄτυχοι πόλεμοι, πρόσθεσε μελαγχολικά.

Καὶ σχεδὸν ἀμέσως, διώχνοντας τὴ θλίψη του, ἐξακολούθησε:

— Γιὰ νὰ ἰδοῦμε ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ σας εἶναι δυνατώτερος στὶς χρονολογίες καὶ στοὺς λογαριασμούς. Ἤμουν τριανταοκτὼ ἐτῶν τὴν ἡμέρα τῆς μάχης τῆς Χαιρωνείας.

— Ὤ, ἂν πρόκειται νὰ βρίσκουμε ἀριθμοὺς καὶ χρονολογίες γιὰ διασκέδαση, δὲν ἔχω ὄρεξη γιὰ τέτοια, ἔκανε ὁ Περδίκκας.

— Σαραντάξη ἐτῶν εἶσαι, εἶπε ὁ Ἀμύντας, ποὺ εἶχε κάνει κιόλας τὸ λογαριασμὸ μὲ τὰ δάχτυλά του.

— Σωστά, εἶπε ὁ Πρόας. Δὲν ντρέπεσαι, Περδίκκα, νὰ μὴν μπορῆς νὰ βαλθῆς σὲ κανένα κόπο ποὺ νὰ χρειάζεται λίγη σκέψη, καὶ νὰ ἀφήνεις νὰ σὲ περνάῃ ὁ μικρότερος ἀδελφός σου;

«Κάθουνταν κάτω ἀπὸ τοὺς κέδρους τοῦ κήπου...»

—Ἤσουνα λοιπὸν στὴ μάχη τῆς Χαιρωνείας ; ρώτησε ὁ Ἀμύντας διαστικά, γιὰ νὰ προλάβῃ τὴν κατσάδα ποὺ ἀπειλοῦσε τὸν ἀδελφό του.

— Ναί, παιδί μου. Ἐκεῖ πληγώθηκα βαρειὰ καὶ πιάστηκα αἰχμάλωτος... Στὴ Χαιρώνεια χρωστάω τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι παιδαγωγὸς σας, πρόσθεσε ὁ Πρόας μὲ κάποια πικρία.

—Ὤ, διηγήσου μας γι' αὐτό, σὲ παρακαλῶ, εἶπε ὁ Περδίκκας, θὰ εἶναι πολὺ πιὸ διασκεδαστικὸ ἀπὸ τὴν ἀριθμητική. Διηγήσου μας τὴ ζωή σου ὅλη, ὅταν ἤσουν μικρὸ παιδί, στρατιώτης. Τόσες φορὲς μᾶς τὸ εἶχες ὑποσχεθεῖ καὶ ποτὲ δὲν τὸ ἔκανες ἴσαμε τώρα.

—Θὰ τὸ κάνω, παιδί μου, εἶπε ὁ ἀγαθὸς Πρόας, ἀλλὰ μ' ἕναν ὅρο : Ἡ διήγησή μου θὰ εἶναι ἡ ἀνταμοιβή σας ὅταν θὰ εἶμαι ἀπόλυτα μὲ σᾶς ἱκανοποιημένος. Κάθε φορὰ ποὺ θὰ μ' εὐχαριστήτε μὲ τὰ μαθήματά σας, θὰ σᾶς λέω κι' ἀπὸ ἕνα χρόνο τῆς ζωῆς μου. Σύμφωνοι ;

—Σύμφωνοι ! εἶπαν καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μαζί.

—Μὰ περισσότερο νὰ μᾶς μιλᾶς γιὰ μάχες κι' ἀνδραγαθήματα, πρόσθεσε ὁ Περδίκκας. Γιατὶ ἐπὶ τέλους εἶσαι στρατιώτης ἐσύ, δὲν εἶσαι ζωγράφος, οὔτε γραμματικός.

—Εἶμαι πολίτης Ἀθηναῖος, φώναξε περήφανα ὁ αἰχμάλωτος, κι' αὐτὸ μὲ φτάνει. Μάθε, παιδί μου, πῶς ὁ Ἀθηναῖος τὄχει γιὰ καμάρι του πῶς καὶ στὶς τέχνες τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης ξεχωρίζει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον. Καὶ πουθενὰ ἀλλοῦ μιὰ τέτοια ἀξίωση δὲν δικαιολογήθηκε περισσότερο ἀπὸ τὰ πράγματα... Θὰ σᾶς διηγηθῶ λοιπὸν τὴ μαθητική ζωή μου· δὲν θέλω βέβαια νὰ σᾶς παρουσιαστῶ γιὰ πρότυπο· μὰ θέλω νὰ σᾶς δείξω ποιὰ ἦταν ἡ ἀνατροφὴ τῶν Ἀθηναίων, ποὺ εἶχε γιὰ προορισμό της νὰ καλλιεργεῖ ταυτόχρονα ὅλες τὶς φυσικές, τὶς πνευματικὲς καὶ τὶς ψυχικὲς ἱκανότητες τοῦ ἀνθρώπου.

«Θὰ καταλάβετε τότε γιατὶ ὁ Αἰσχύλος κατόρθωσε νὰ γίνει μαζὶ ὁ ἔνδοξος ποιητὴς τοῦ «Προμηθέα» καὶ ὁ γενναῖος Μαραθωνομάχος· γιατὶ ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ὁ Σωκράτης πολέμησαν μὲ ἴση ἀνδρεία στὸ Δήλιον, καὶ γιατὶ ἔχω τὴ γνώμη πῶς ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶναι τὸ τέλειο ἄνθος τῆς ἑλληνικῆς παιδείας.

«Θὰ ἰδῆτε τέλος πῶς ἡ σοφὰ λογαριασμένη μόρφωση, ἡ τέλεια ἰσορροπία, ἡ ἁρμονία ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ φυσικὰ χαρίσματα τοῦ παιδιοῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῆς τῆς παιδείας, τῆς εὐγενέστερης ἀπ' ὅσες γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος, τῆς ὡραιότερης ἀπ' ὅλες ἐκεῖνες ποὺ θὰ ζητήσῃ ποτὲ νὰ ξαναβρῇ, ἂν τὸ φέρουν τίποτε ἄτυχοι καιροὶ καὶ τὴ χάσῃ καμμιὰ φορά.

Ἔτσι μίλησε ὁ Πρόας καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἔβαλε μπροστὰ τὸ πρόγραμμά του.

Κάθε βράδυ, ἀφοῦ τέλειωνε τὰ μαθήματά του, ὁ αἰχμάλωτος ἔπαιρνε τοὺς μαθητές του καὶ κάθουνταν κοντὰ στὴ βρύση, κάτω ἀπὸ τοὺς κέδρους τοῦ κήπου, καὶ τοὺς διηγόταν ἀπὸ ἕνα κεφάλαιο τῆς ζωῆς του. Τὴ διήγησή του αὐτὴ τὴ δίνουμε ἐδῶ πέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΔΙΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ.— ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

Δὲν γεννήθηκα μέσα στὴν Ἀθήνα, παιδιά μου. Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸ εἶδα σ' ἕνα χωριὸ τῆς Ἀττικῆς, διακόσια στάδια ἐπάνω κάτω ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη. Ὁ πατέρας μου Νικίας, ἐλεύθερος πολίτης, ζοῦσε ἐκεῖ, μέσα στὸ ἁπλό του σπίτι, ποὺ τὸ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τοὺς προγόνους του. Καλλιεργοῦσε τὴ γῆ μὲ λιγοστοὺς δούλους, γιατὶ ἡ περιουσία του ἦταν μικρή. Ὁ παππούς μου, ὁ γέρο-Ἤλαρίων, βαρυμένος ἀπὸ τὰ χρόνια, εἶχε παραιτηθεῖ ἀπ' ὅλα του τὰ κτήματα γιὰ χάρη τοῦ γυιοῦ του, καὶ περνοῦσε γαλήνια τὰ γεράματά του στὸ παλιό του σπίτι ὅπου τὸν σέβουνταν ὅλοι σὰ σοφό.

Μὲ ἀνυπομονησία μὲ περίμεναν νὰ γεννηθῶ. Ἡ μητέρα μου Φαιδίμη παρακαλοῦσε μὲ θυσίες καὶ μὲ προσευχὲς νὰ τῆς γεννηθῆ ἀγόρι. Ὅλοι εὐχουνταν ἀπὸ πρὶν γιὰ μένα πλούσια τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ σωματικὰ χαρίσματα.

Ἡ μητέρα τῆς Φαιδίμης καὶ οἱ φίλες της εἶχαν μαζευτεῖ ἀπὸ παντοῦ ἀπὸ τὰ περίχωρα γιὰ νὰ εἶναι κοντά της ὅταν θὰ γεννιόμουν. Ὁ πατέρας μου χίλιες φορὲς εἶχε παρακαλέσει τοὺς θεοὺς νὰ τοῦ στείλουν ἕνα ἀγόρι γιὰ πρῶτο παιδί.

Γεννήθηκα. Ἀμέσως ὁ πατέρας μου, μὲ χέρι ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ χαρά, κρέμασε πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μας ἕνα στεφάνι ἀπὸ ἐλιά, τὸ σύμβολο τῆς γεωργίας, ποὺ εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ ἄντρα. Ἂν εἶχε ἔρθει στὴ ζωὴ κορίτσι, θὰ κρεμοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα μιὰ τουλούπα μαλλί, σημάδι πῶς ἡ γυναίκα πρέπει νὰ γνέθῃ, νὰ ὑφαίνῃ καὶ νὰ καταγίνεται στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ.

Ὁ πατέρας, αὐτὸ τὸ ξέρετε, παιδιά μου, ἔχει δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου καὶ στὰ παιδιά του καὶ στὴ γυναίκα του. Αὐτὸ εἶναι σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Θήβα, ὅπου οἱ νόμοι δὲν τοῦ δίνουν ἕνα τέτοιο προνόμιο. Μόλις γεννήθηκα, ἡ μητέρα τῆς Φαιδίμης, ἡ Κορυνθὼ ἀπὸ τὶς Πρασιές, μ' ἔφερε μπροστὰ στὸν κύριο τῆς ζωῆς μου. Τρέμοντας γονάτισε καὶ μὲ πλάγιασε μπρὸς στὰ πόδια τοῦ Νικία.

(Ἀκολουθεῖ)

Κόκκινα Αὐγὰ

Διήγημα

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος)

Κι' ἔτσι δὲν ἐβάφτηκαν κόκκινα αὐγὰ ἐκεῖνο τὸ πρῶτο Πάσχα τῆς σκλαβιᾶς. Μὰ οὔτε καὶ σὲ κανένα ἄλλο σπίτι, οὔτε καὶ σὲ καμμιὰ βιτρίνα εἶδε πασχαλινὰ αὐγὰ ἡ Ἑλλη. Ὅλοι ἤταν σὰ νἄλεγαν. «Δὲν γιορτάζουμε φέτος Λαμπρή. Ὅταν μὲ τὸ καλὸ ἐλευθερωθοῦμε, τότε θὰ βάψουμε κόκκινα αὐγά, τότε θὰ γιορτάσουμε ἀληθινὴ Ἀνάσταση».

Καὶ πέρασαν ἔτσι τρία βαρειὰ χρόνια χωρὶς κόκκινα αὐγά, χωρὶς τσουρέκια, χωρὶς ἀρνάκι, χωρὶς Χριστὸς Ἀνέστη τὰ μεσάνυχτα. Τὸ Πασχα ἀνήμερα πήγαιναν πρωΐ πρωΐ ἡ Ἑλλη μὲ τὴ μαμὰ καὶ μὲ τὴν Ἀθηνούλα στὴν ἐκκλησία, κι' ἄκουγαν τὸ «Δεῦτε λάβετε φῶς» κι' ἀναβαν τὶς λαμπαδίτσες τους — κι' τρίνες καὶ φτωχικὲς — ἀπὸ τὴ λαμπάδα τοῦ πάτερ-Βασίλειου καὶ κάθουνταν κι' ἄκουγαν ὅλη τὴ λειτουργία — πῶπῶ τί ἀτέλειωτη ποὺ ἦταν — καὶ μεταλάβαιναν μαζὶ μὲ τὴ μαμὰ κι' ὕστερα γύριζαν σπίτι μὲ τ' Ἅγιο φῶς. Κ' ἡ Ἑλλη εἶχε τὰ μάτια καρφωμένα στὴ λαμπάδα της, τάχα γιὰ νὰ μὴν τῆς σβύσει, ἀλλὰ στ' ἀλήθεια γιὰ νὰ μὴ βλέπει τοὺς Γερμαναράδες ποὺ τὶς κοίταζαν περίεργα. Κι' ὕστερα ἔψελναν τὸ Χριστὸς Ἀνέστη μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, καὶ ἡ μαμὰ ἑτοίμαζε γιὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα κάπως καλύτερο φαγητὸ — ἡ Καλλιόπη εἶχε παντρευτεῖ ἀπὸ πέρσυ καὶ δὲν εἶχαν πάρει ἄλλη ὑπηρέτρια — καὶ αὐτὸ ἦταν ὅλο.

Τὸν τελευταῖο χρόνο ἔβρισκε κανεὶς ἀπ' ὅλα στὴν ἀγορά : Καὶ κρέας καὶ αὐγὰ ἀληθινὰ καὶ αὐγὰ τοῦ ζαχαροπλαστείου. Ἔ, ὅπου νἄναι λευτερωνόμαστε! ἔλεγαν ὅλοι. Μὰ ἡ μαμὰ δὲν θέλησε οὔτε νὰ τοὺς πάρει, οὔτε νὰ τοὺς βάψει αὐγά.

—Ὅταν θὰ ἐλευθερωθοῦμε μὲ τὸ καλό, ὅταν θὰ ἔρθει ὁ μπαμπάς σας, τότε θὰ βάψουμε κόκκινα αὐγά, τότε θὰ γιορτάσουμε Ἀνάσταση, ἔλεγε πάντα.

Μὰ ἡ λευτεριὰ ἀργοῦσε νἄρθει κι' οὔτε ὁ μπαμπάς φαινόταν. Καὶ τὰ μηνύματά του, ὅ,τι ἔστελνε, δὲν μποροῦσαν νὰ τ' ἀκοῦσουν γιατὶ οἱ «ἀντίχριστοι» εἶχαν σφραγίσει τὸ ραδιόφωνο. Μὰ ὡστόσο τὸ μήνυμα μιὰ μέρα ἔφτασε. Πέρασε θάλασσες καὶ στεριές, πέρασε μέσα ἀπὸ τὰ σφραγισμένα ραδιόφωνα κι' ἤρθε ὡς τὸ σπίτι : Ὁ μπαμπὰς δὲν θὰ ξαναγύριζε πιὰ ποτέ! Κι' αὐτὸς καὶ τὸ καράβι του κι' οἱ ναῦτες του εἶχαν χαθεῖ γιὰ τὴν πατρίδα καὶ γιὰ τὴ λευτεριά. Δὲν θὰ τὸν ξανάβλεπε πιὰ ἡ Ἑλλη. Ἡ τελευταία φορὰ ποὺ τὸν ἀντίκρυσε ἤταν ἐκείνη τὴ Μεγάλη Πέμπτη, ὅταν κατέβαινε τὴ σκάλα καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ τῆς στείλει ἕνα φιλάκι.

Καὶ τώρα ξανάῆρθε ἡ Μεγάλη Πέμπτη. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι πιὰ ἐλεύθερη. Ἐλευθερώθηκε μὲ τὴ θυσία τοῦ μπαμπᾶ καὶ τόσων ἄλλων μπαμπάδων καὶ ἀδερφῶν καὶ γιῶν ποὺ ἔδωσαν τὴ ζωή τους γι' αὐτήν. Καὶ οἱ «ἀντίχριστοι» ἔφυγαν. Τοὺς ἔκαψε ὁ Θεός, ὅπως προφήτευε ἡ κυρὰ Ἄγγελα. Κι' φέτος ἡ Ἀνάσταση θὰ γιορταστῆ πάλι τὰ μεσάνυχτα, ὅπως πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, καὶ δὲ θἄχει πιὰ κανεὶς τὸ φόβο ν' ἀντικρύσει τοὺς Γερμαναράδες ποὺ θὰ κοιτάζουν περίεργα τὴν ἀναμμένη λαμπάδα.

Καὶ τὰ κόκκινα αὐγά ; Τὰ κόκκινα αὐγὰ εἶναι γιὰ τοὺς ἄλλους. Στὰ σπίτια ποὺ ἔχουν πένθος δὲν βάφουν κόκκινα αὐγά, ἔτσι εἶχε πεῖ ἡ κυρὰ Ἀγγέλα.

—Μὴν τύχει καὶ ξεστομίσετε τέτοιο πράμα καὶ τσῆ κάψετε τὴν καρδιά της τῆς μαμᾶς σας τῆς καημένης, τοὺς σύστησε, καθὼς ἔφερνε τὴν Ἑλλη καὶ τὴν Ἀθηνούλα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὅπου εἶχαν πάει νὰ μεταλάβουν.

Μὰ ἡ μαμὰ τὶς περίμενε στὴν πόρτα. Καὶ φοροῦσε τὸ καπέλλο της σὰν νὰ ἤταν ἕτοιμη νὰ βγεῖ ἔξω.

—Βοήθειά σας, χρυσές μου, εἶπε. Καλὴ Λαμπρή, κυρὰ Ἀγγέλα. Ἐλᾶτε τώρα, πιῆτε γρήγορα τὸ τσάϊ σας, γιατὶ θὰ βγοῦμε μαζὶ νὰ ψωνίσουμε. Θὰ πάρουμε αὐγὰ καὶ θ' ἀγοράσουμε καὶ κόκκινη μπογιά. Φέτος εἴμαστε ἐλεύθεροι, φέτος θὰ γιορτάσουμε ἀληθινὴ Ἀνάσταση. Φέτος θὰ βάψουμε κόκκινα αὐγά. Γιὰ τὸ καλό. Ἔτσι ἤθελε ὁ μπαμπάς!

Καὶ τὸ δάκρυ τῆς μαμᾶς ἔβρεξε τὸ μάγουλο τῆς Ἑλλης. Μὰ ἡ Ἀθηνούλα δὲν τὰ εἶδε.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

Ἀγαπητοί μου,

ΝΑΙ, κάθε κακὸ ἔχει καὶ τὸ καλό του. Σᾶς εἶπα τὴν ἄλλη φορὰ τί συμφορὰ ἔπαθα τὸν περασμένο Δεκέμβρη, καὶ πῶς «μίαν ὡραίαν πρωΐαν» βρέθηκα σὲ φιλικό μου μὰ ξένο σπίτι, χωρισμένος ἀπ' τοὺς δικούς μου, ἀποκλεισμένος, γυμνός, φτωχός, μὲ τὰ ροῦχα μόνο ποὺ φοροῦσα καὶ μ' ἕνα δυὸ χιλιάρικα στὸ πορτοφόλι μου... Πῶς θὰ ζοῦσα ; τί θἄκανα ; Οἱ δικοί μου δὲν βρίσκουνταν σὲ καλύτερη θέση ἀπὸ μένα—τὰ ἴδια εἶχαν πάθει κι' αὐτοί—τίποτα νὰ πουλήσω δὲν εἶχα πιά, κάθε ἐργασία εἶχε σταματήσει, καὶ σὲ λίγο τὸ πορτοφόλι μου ἄδειασε, κι' ὄχι μόνο αὐτό, παρὰ καὶ τὸ κελλάρι τῆς καλῆς κυρίας ποὺ μὲ φιλοξενοῦσε. Ἐνιν̀δύνευα νὰ πεθάνω, γέρος ἄνθρωπος καὶ χειμώνα καιρό, ἀπὸ τὸ κρύο κι' ἀπὸ τὴν πεῖνα... Ἀλλὰ τότε ἴσα-ἴσα εἶδα τὴν ἀγάπη, τὴ συμπάθεια, τὴν εὐγένεια, τὴν καλωσύνη, τὴν αὐταπάρνηση ἂν θέλετε, τοῦ «ἄλλου», τοῦ συνανθρώπου, τοῦ πλησίον. Ὅσο ἤμουν ἀποκλεισμένος, ὁ ἐφημέριος τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὁ καλὸς παπα-Ἄγγελος, ἀπὸ τοὺς νέους μου γείτονες, μοῦ ἔστελνε καθεμέρα «σουσίτιο». Καὶ μόλις μαθεύτηκε τὸ ἄσυλό μου κι' ἐλευθερώθηκαν οἱ δρόμοι πρὸς αὐτό, φίλοι, γνωστοί, ἄγνωστοι, ἄρχισαν νἄρχουνται, νὰ μοῦ φέρνουν, νὰ μοῦ στέλνουν. Καὶ τρόφιμα, καὶ ροῦχα, καὶ πράγματα, ἀκόμα καὶ λεπτά. Κι' τόσο προχωροῦσε ὁ καιρός, τόσο ἡ βοήθεια αὐτὴ γινόταν γενναιότερη. Ἂν εἶχα τώρα νὰ τρώγω, ν' ἀλλάζω καὶ νὰ ρίχνω δυὸ ξύλα στὴ σόμπα γιὰ νὰ μὴν τουρτουρίζω, μοῦ ἔλειπαν ὅμως ἀκόμα πολλά. Τὸ καταλάβαιναν αὐτὸ οἱ συνάνθρωποι κι' ἔκαναν ὅ,τι μποροῦσαν γιὰ νὰ τἀποκτήσω. Μιὰ κυρία, παιήτρια, ποὺ εἶχε τὰ μέσα στὴν Κυβέρνηση, ἐνέργησε νὰ μοῦ δοθοῦν ὡς βοήθημα πενήντα χιλιάδες ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Προνοίας. Ἄλλες ἑκατὸν σαράντα, ἀπὸ ἐνέργεια ἄλλων φίλων, μοῦ ἔδγαλε τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας. Ἄλλοι διοργάνωσαν μιὰ τιμητική, δηλαδὴ φιλανθρωπικὴ παράσταση γιὰ μένα, μὲ τὴ «Φωτεινὴ Σάντρη» στὸ θέατρο τῆς Μαρίκας Κοτοπούλη. Κανένας ἀπὸ τοὺς ἠθοποιοὺς ποὺ ἔλαβαν μέρος σ' αὐτήν—ἡ Βάσω Μανωλίδου, ὁ Κώστας Μουσούρης, ὁ Χόρν κλπ.—δὲν θέλησε νὰ πληρωθῆ. Ἡ Μαρίκα παραχώρησε τὸ θέατρό της δωρεάν, ὁ κ. Γ. Χέλμης, διευθυντὴς τοῦ Θεάτρου, ἀνέλαβε τὰ λοιπὰ ἔξοδα, τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Οἰκονομικῶν ἐχάρισε τὸ φόρο, κι' ἔτσι ἡ παράσταση αὐτὴ μοῦ ἔδωσε ἀπάνω ἀπὸ ἑκατὸ χιλιάδες. Συγχρόνως, στὴν Αἴγυπτο, οἱ ὁμογενεῖς, ποὺ ἔμαθαν τὴ συμφορά μου, συγκινήθηκαν, καὶ σπὸν ἔρανο ποὺ ἄνοιξε ἡ ἀλεξανδρινὴ «Ἐφημερίς», ἐπρόσφεραν μὲ τόση γενναιότητα καὶ προθυμία, ὥστε σὲ λίγον καιρὸ μαζεύθηκαν ἀπάνω ἀπὸ τετρακόσιες αἰγυπτιακὲς λίρες. Δὲν τὶς ἔλαβα ὡς σήμερα ποὺ σᾶς γράφω, γιατὶ δὲν ἐπιτρέπουνται ἀκόμα μεγάλα ἐμβάσματα. Θὰ τὶς λάβω ὅμως μόλις γίνῃ εἰρήνη, καὶ μ' ἐκεῖνα ποὺ ἔχω φυλαγμένα, θὰ μπορέσω, ἐλπίζω, νὰ νοικιάσω δυὸ κάμαρες, ν' ἀγοράσω τ' ἀπαραίτητα ἐπιπλα καὶ σκεύη, νὰ ἐγκατασταθῶ μὲ κάποια ἄνεση, καὶ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἐργασία μου στὴ «Διάπλασι», γιὰ ὅσο θέλει ὁ Θεός...

Σ' ὅλη αὐτὴ τὴν κίνηση, ποὺ μἀνακούφισε στὴ συμφορά μου καὶ μ' ἐνθάρρυνε στὴν ἀπελπισία μου, ἐνεργότατο μέρος ἔλαβαν καὶ τὰ Διαπαλασόπουλα. Νέα καὶ παλιά, μικρὰ καὶ μεγάλα, ἀγόρια καὶ κορίτσια, δὲν ἔπαψαν νἄρχουνται στὸ ἄσυλό μου καὶ νὰ μοῦ κουβαλοῦν ὅ,τι μποροῦσε τὸ καθένα—κονσέρβες, βουτήματα, γλυκά, λουλούδια... Τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες ἡ σάλλα τοῦ σπιτιοῦ ποὺ μὲ φιλοξενεῖ καὶ ποὺ εἶναι τὸ προσωρινό μου γραφεῖο, ἤταν πάντα γεμάτη κόσμο. Τἀπογέμματα μάλιστα εἶχα τόσες ἐπισκέψεις, ὥστε δὲν ἔφταναν πιὰ οἱ καρέκλες. Ἀλλὰ ἡ μεγαλύτερή μου χαρὰ μέσα στὴ δυστυχία, ἤταν ὅταν ἔβλεπα καὶ παιδιά, Διαπλασόπουλα. Πόσ' ἀπ' αὐτά, γιὰ νὰ μὲ ἐνισχύσουν, ἀγόρασαν ἢ ἐμοίρασαν καὶ εἰσιτήρια γιὰ τὴν παράσταση τῆς «Φωτεινῆς Σάντρη»! Καὶ δὲν ἤταν βέβαια ὅλα πλούσια. Πολλά, ἀπὸ τὸ ὑστέρημά τους, κι' ὄχι ἀπὸ τὸ περίσσευμα. ἐπλήρωσαν τὸ ἀκριβὸ εἰσιτήριο, ἢ ἔφτιασαν τὸ ὡραῖο κέϊκ ποὺ ἔφεραν «στὸ σεβαστό κι' ἀγαπητό τους συγγραφέα». Πῶς νὰ μὴ μὲ συγκινῆ αὐτὴ ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὡραία της ἐκδήλωση ; Καὶ πῶς νὰ μὴν περηφανεύουμαι γιὰ τὰ πνευματικά μου παιδιά ;.. Νά, τὸ μεγαλύτερο καλὸ ποὺ εἶχε τὸ κακὸ ποὺ μὲ βρῆκε...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Υ.Γ.—Εἶχα γράψει αὐτὴ τὴν Ἐπιστολὴ καὶ τὸ φυλλάδιο βρισκόταν πιὰ στὸ πιεστήριο, ὅταν ἔφτασε τὸ Μεγάλο Μήνυμα. Ἔτσι, γιὰ τὴν «Ἡμέρα τῆς Νίκης» θὰ σᾶς γράψω ἀπὸ ἐρχόμενο.— Φ.

ΕΝΑ ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ

ΙΝΔΙΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Β'.

Ὁ Ράμας κι' ἡ Δωδεκακέφαλη

Ἄξαφνα στὴν πολιτεία ἐκείνη ἔπεσε θανατικὸ κι' οἱ ἄνθρωποι πέθαιναν σὰν τὶς μύγες. Ἡ Δωδεκακέφαλη Θεά, ἡ κακή, τὸ εἶχε ρίξει καί, γιὰ νὰ πάψῃ τὸ θυμό της, ἔπρεπε νὰ τῆς δώσουν νὰ φάῃ ἕνα παιδί, τὸ καλύτερο. Αὐτὸ οἱ κάτοικοι τὸ ἤξεραν καλὰ ἀπὸ ἄλλοτε, κι' ἄρχισαν νὰ τρώγουνται τὸ Βραχμάνο τους νάτῆς θυσιάσῃ τὸ μικρό του Ράμα.

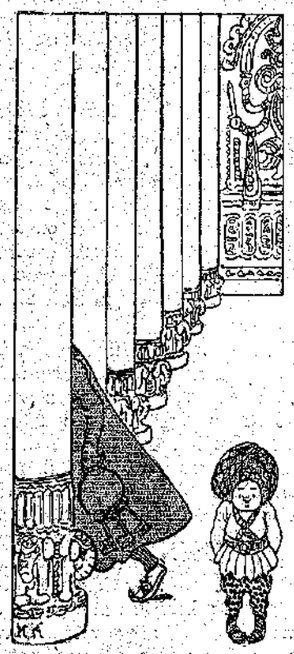

Τί νὰ κάμῃ κι' ὁ καϋμένος ὁ παπάς; Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ὁ λαός, τὸ ἀποφάσισε. Κι' εἶπε τοῦ Ράμα:

—Ἀπόψε, παιδί μου, θὰ σὲ κλείσω στὴν παγόδα· ἐλπίζω ὅμως νὰ σὲ λυπηθῇ ἡ Θεὰ καὶ νὰ μὴ σὲ πειράξῃ.

—Ἔννοια σου, καλὲ πατέρα, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ράμας, κι' ἐγὼ θὰ τὴν κάμω νὰ μὴν πειράξῃ οὔτε τρίχα τῆς κεφαλῆς μου;

Ἔτσι ὁ Βραχμάνος, τὸ βράδυ, κλείδωσε τὸ Ράμα στὴν παγόδα καὶ πῆρε τὰ κλειδιά. Σὲ λίγο, παρουσιάσθηκε μπροστὰ στὸ παιδί, ὁλοζώντανη, ἡ Δωδεκακέφαλη.

— Τί θέλεις ἐσὺ ἐδῶ; τὸν ρώτησε ἄγρια.

— Μήπως δὲν τὸ ξέρεις; τῆς ἀποκρίθηκε, κοιτάζοντας ἄφοβα τὰ κεφάλια της, τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο.

Κι' ἔμεινε συλλογισμένος.

—Ἐ! τὸν ξαναρώτησε· τί συλλογίζεσαι τώρα;

— Νά, τί συλλογίζουμαι, τῆς ἀποκρίθηκε. Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἔχουμε ἕνα κεφάλι, μιὰ μύτη, καὶ πάλι, ὅταν συναχώνομαστε, ὑποφέρουμε πολύ. Ἐσὺ ὅμως, μὲ δώδεκα κεφάλια καὶ μὲ δώδεκα μύτες, πόσο θὰ ὑποφέρῃς ὅταν συναχώνεσαι!..

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Λ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Στοιχηματίζω ἐσέγανε!

—Κι' ἐγὼ λέω πῶς αὐτὸς θἄσουν ἐσύ, φώναξε ὁ γερο-τοξότης. Ἔκαψες τὸ Γκρίμστον, Μπέννετ, αὐτὸ δὲ θὰ τὸ ξεχάσουνε ποτέ. Ὅσο γιὰ μένα, γρήγορα θὰ εἶμαι ἀσφαλισμένος—ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς—ἔξω ἀπὸ στόχο τόξου καὶ κανονιοῦ, καὶ μακρυὰ ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Εἶμαι γέρος καὶ θὰ πάω σύντομα σπίτι, νὰ ὀρῶ τὸ κρεββάτι μου ἕτοιμο. Ἐσύ, ὅμως, Μπέννετ, θὰ μείνῃς ἐδῶ, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς σου. Κι ἂν ἀκούσω πῶς δὲ σὲ κρέμασαν, θὰ πῆ πῶς ἄλλαξαν τὰ πράμματα στὴν Ἀγγλία.

—Εἶσαι ὁ πιὸ παράξενος γερο-γκρινιάρης στὸ Τένσταλ, εἶπε ὁ Χάτς, ἀληθινὰ ταραγμένος ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀπληγιαρντ. Πήγαινε νὰ πάρῃς τὰ ὅπλα σου, πρὶν ἔρθῃ ὁ Σὲρ Ὄλιβερ, κι' ἄφισε τὲς φλυαρίες, γιὰ τὴν ὥρα. Ἂν εἶχες πεῖ τόσα πολλὰ στὸν Ἔρρικο τὸν Πέμπτο, θὰ τοῦ εἶχες κάνει τὰ αὐτιά του τούμπανο.

Ἕνα βέλος σφύριξε στὸν ἀέρα σὰν μιὰ πελώρια σφήκα. Βρῆκε τὸ γέρο-Ἀπληγιαρντ ἀνάμεσα στὶς ὠμοπλάτες καὶ μπῆκε μέσα του βαθιά. Τότε ἐκεῖνος ἔπεσε μπρούμυτα μέσα στὰ λάχανα. Ὁ Χάτς, μὲ μιὰ κραυγὴ πήδηξε στὸν ἀέρα, καὶ σκύβοντας ἔτρεξε νὰ φυλαχτῇ πίσω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἐνῶ ὁ Σέλτον, πίσω ἀπὸ μιὰ πασχαλιά, ἑτοιμάζοντας τὸ τόξο του, σημάδευε τὴν ἄκρη τοῦ δάσους.

Οὔτε ἕνα φύλλο δὲν κουνιόταν. Τὰ προβατάκια ἔβοσκαν ἥσυχα. Τὰ πουλιὰ εἶχαν ξανακαθήσει στὰ δέντρα. Κι' ὅμως ἐδῶ βρισκόταν ξαπλωμένος ὁ γέρο-Ἀπληγιαρντ μ' ἕνα μακρὺ βέλος μπηγμένο στὶς πλάτες του. Ὁ Χάτς κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὸ σπίτι κι' ὁ Ντὶκ σκύβοντας πίσω ἀπὸ μιὰ πασχαλιὰ ἦταν ἕτοιμος νὰ ρίξῃ.

—Βλέπεις τίποτα; φώναξε ὁ Χάτς.

—Δὲν σαλεύει οὔτε κλαδί, εἶπε ὁ Ντίκ.

—Εἶναι ντροπὴ νὰ τὸν ἀφίνουμε ἔτσι ξαπλωμένο, εἶπε ὁ Μπέννετ, κι' ἤρθε πιὸ κοντά, μὲ διστακτικὰ βήματα καὶ πρόσωπο ὠχρό. Πρόσεχε τὸ δάσος, Σέλτον, πρόσεχε καλὰ τὸ δάσος σοῦ ξαναλέω. Οἱ ἅγιοι ἂς μᾶς συχωρέσουν! Αὐτὸ ἦτανε ἕνα καλὸ σημάδεμα.

Ὁ Μπέννετ ἀνασήκωσε τὸ γέρο-τοξότη στὸ γόνατό του. Δὲν εἶχε πεθάνει, ἀκόμα. Τὸ πρόσωπό του ἔκανε σπασμούς, τὰ μάτια του ἀνοιγόκλειναν μηχανικά, καὶ εἶχαν μιὰ ἔκφραση ἄγρια καὶ γεμάτη πόνο.

—Μ' ἀκοῦς, γερο-Νίκ; ρώτησε ὁ Χάτς. Ἔχεις κάμμιὰ τελευταία ἐπιθυμία πρὶν φύγῃς γιὰ πάντα, παλιὲ σύντροφε;

—Βγάλε μου τὸ βέλος, κι' ἄσε με νὰ πεθάνω εἰς τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, εἶπε ξεψυχώντας ὁ Ἀπληγιαρντ. Εἶμαι χαμένος, μαζὶ μὲ τὴ γηραιὰ Ἀγγλία. Βγάλε τὸ βέλος!

—Ντὶκ Σέλτον, εἶπε ὁ Μπέννετ, ἔλα ἐδῶ καὶ τράβηξε τὸ βέλος. Ἂς πεθάνει ἥσυχα ὁ φτωχὸς ἁμαρτωλός.

Ὁ Ντὶκ ἄφισε χάμω τὸ τόξο του, καὶ τραβώντας γερὰ τὸ βέλος τὸ βγαλε ἔξω. Ἄφθονο αἷμα ἔτρεξε ἀπὸ τὴν πληγή. Ὁ γερο-τοξότης ἀνασηκώθηκε λίγο στὰ πόδια του, μὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια, φώναξε μιὰ φορὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ κι' ἔπεσε νεκρός. Ὁ Χάτς γονατιστὸς ἀνάμεσα στὰ λάχανα, ἔλεγε μιὰ θερμὴ προσευχὴ γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀπληγιαρντ. Ἀλλὰ ἀκόμα κι' ὅταν προσευχότανε, ἦταν φανερὸ πῶς εἶχε τὸ μυαλό του ἀλλοῦ, γιατὶ κοιτάζε ὅλη τὴν ὥρα τὴ γωνιὰ τοῦ δάσους ἀπ' ὅπου εἶχε ἔρθει τὸ βέλος.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν προσευχὴ σηκώθηκε πάνω, ἔβγαλε ἕνα ἀπὸ τὰ σιδερένια του γάντια καὶ σκούπισε τὸ ὠχρὸ πρόσωπό του, ποὺ ἦτανε κάθιδρο ἀπὸ τὸν τρόμο.

—Ἀχ! εἶπε. γρήγορα θἄρθῃ κι' ἡ σειρά μου.

—Ποιὸς τὄκανε αὐτό, Μπέννετ; ρώτησε ὁ Ρίχαρτ, κρατώντας ἀκόμα τὸ βέλος στὰ χέρια του.

—Οἱ ἅγιοι μονάχα ξέρουν εἶπε ὁ Χάτς. Ἔχουμε βγάλει ἔξω ἀπὸ τὰ σπίτια τους καμμιὰ σαρανταριὰ ἀνθρώπους καὶ τοὺς τὰ πήραμε, αὐτὸς κι' ἐγώ. Ἐκεῖνος πλήρωσε γιὰ ὅσα ἔκανε, ὁ κακομοίρης, δὲ θ' ἀργήσῃ νἄρθῃ κι' ἡ δικιά μου σειρά. Ὁ Σὲρ Ντάνιελ καὶ μεῖς φερθήκαμε πάντα σκληρά.

—Τί περίεργο βέλος! εἶπε ὁ νεαρὸς Ντίκ, κυτάζοντας τὸ βέλος ποὺ κρατοῦσε.

—Μὰ τὴν πίστη μου ἔχεις δίκιο, ἕνα μαῦρο βέλος καὶ μὲ μαῦρο φτερὸ στὴν ἄκρη. Εἶναι γρουσούζικο, μὰ τὴν ἀλήθεια! Γιατὶ λένε πῶς τὸ μαῦρο σημαίνει θάνατο. Κι' ἔχει καὶ λόγια γραμμένα. Σκούπισε τὸ αἷμα. Γιὰ δές, τί γράφει;

«Γιὰ τὸν Ἀπληγιαρντ, ἀπὸ τὸν Τζὼν-Ἀμεντ Ὄλ» διάβασε ὁ Σέλτον· «Τί θὰ πῆ αὐτό;

—Μμμ. Δὲ μ' ἀρέσουν τὰ πράμματα, εἶπε ὁ Χάτς, κουνώντας τὸ κεφάλι του. Τζὼν-Ἀμεντ-Ὄλ! Μόνον ὅσοι πᾶνε στὸν ἄλλο κόσμο ξέρουν τί εἶναι αὐτός! Μὰ γιατὶ στεκόμαστε ἐδῶ, καὶ δίνουμε στόχο; Πιάσ' τον ἀπὸ τὰ πόδια, κι' ἐγὼ ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ ἂς τὸν πᾶμε σπίτι του. Αὐτὸ θὰ εἶναι ἕνα σπουδαῖο χτύπημα γιὰ τὸν Σὲρ Ὄλιβερ. Ἄμα τὸ μάθῃ θὰ γίνῃ ἄσπρος σὰ χαρτί, καὶ θ' ἀρχίσῃ τὶς προσευχὲς ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ!

Σηκώσανε τὸ γερο-τοξότη, καὶ τὸν πήγανε σπίτι του, ἐκεῖ ποὺ ζοῦσε μόνος. Τὸν ἀκούμπησαν στὸ πάτωμα, γιὰ νὰ μὴ λερώσουν τὸ κρεβάτι, καὶ προσπάθησαν νὰ τακτοποιήσουν ὅσο μποροῦσαν καλύτερα τὸ νεκρό.

Τὸ σπίτι τοῦ Ἀπληγιαρντ ἦταν καθαρὸ καὶ πολὺ ἁπλό. Ἕνα κρεβάτι μὲ μπλὲ σκέπασμα, ἕνα ντουλάπι, μιὰ μεγάλη κασέλα, δυὸ σκαμνάκια, ἕνα τραπέζι κοντὰ στὸ τζάκι, καὶ στὸν τοῖχο κρεμασμένη ἡ πανοπλία τοῦ γερο-στρατιώτη. Ὁ Χάτς ἄρχισε νὰ κοιτάζῃ ὁλόγυρα μὲ περιέργεια.

—Ὁ Νὶκ εἶχε λεφτά, εἶπε. Θὰ χει δάλει στὴν μπάντα καμμιὰ ἑξηνταριὰ λίρες.

Θἄθελα νἄβαζα χέρι ἀπάνω τους. Ὅταν χάνει κανένας ἕνα παλιὸ φίλο, ἡ καλύτερη παρηγοριὰ εἶναι νὰ τὸν κληρονομήσῃ.

Κοίταξε αὐτὴ τὴ κασσέλα. Βάζω στοίχημα πῶς ἐκεῖ μέσα ἔχει ἕνα μπουσελ λίρες. Ἤτανε ἱκανὸς καὶ μπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ καὶ δὲν ἦταν εὔκολο νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ μιὰ καλὴ συμβουλή. Θὰ τελείωνε ἡ δουλειὰ μὲ τὴν κασσέλα ἂν δὲν ἄκουγότανε ἕνας χτύπος στὴν ἐξώπορτα. Ἐαφνικά, ἄνοιξε ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ παρουσιάστηκε ἕνας ψηλός, σεμνόπρεπος, ἄνδρας, μὲ μαῦρα μάτια καὶ μὲ ράσο.

—Ἀπληγιαρντ, εἶπε ὁ νεοφερμένος, ἐνῶ ἔμπαινε, ἀλλὰ στάθηκε ἀπότομα. «Παναγία Παρθένα! φώναξε. —Οἱ Ἅγιοι ἂς εἶναι σκέπη μας! — Τί κακὸ εἶν' αὐτό;

—Μεγάλο κακό, πάτερ μου, ἀπάντησε ὁ Χάτς. Ὁ Ἀπληγιαρντ σκοτώθηκε μπρὸς στὴν πόρτα του καὶ ξεκίνησε κι' ὅλας γιὰ τὶς πύλες τοῦ Ἅδη. Ἀ! ἐκεῖ κάτω, ἂν εἶναι ἀληθινὰ ὅσα λένε, δὲ θὰ τοῦ λείψῃ τίποτα.

Ὁ Σὲρ Ὄλιβερ σωριάστηκε σ' ἕνα σκαμνὶ ποὺ βρέθηκε μπροστά του, κατακίτρινος καὶ τα ραγμένος.

—Αὐτὸ εἶναι ὀργὴ Θεοῦ! ὤ! εἶναι φοβερὸ χτύπημα! εἶπε κλαυθμυρίζοντας, καὶ ἄρχισε νὰ σιγολέγῃ μιὰ σειρὰ ἀπὸ προσευχές.

Ὁ Χάτς ἐν τῷ μεταξὺ ἔβγαλε μὲ σεβασμὸ τὴν κουκούλα του καὶ γονάτισε.

—Ἀ, Μπέννετ, εἶπε ὁ πάστωρ, ξαναβρίσκοντας λίγο τὸν ἑαυτό του. Τί ἦταν αὐτό; Ποιὸς ἐχθρὸς τὸ ἔκανε;

—Κοιτάξτε τὸ βέλος, Σὲρ Ὄλιβερ. Ἔχει γράμματα ἐπάνω, εἶπε ὁ Ντίκ.

—Μπᾶ, φώναξε ὁ πάστωρ, τί ἀπαίσιο νέο! Τζὼν-Ἀμεντ-Ὄλ! Ἕνα πραγματικὸ Δολλαρδιανὸ ὄνομα. Καὶ τὸ χρῶμα του μαῦρο. Κακὸ προμήνυμα. Ἀκοῦστε με, αὐτὸ τὸ περίεργο βέλος δὲ μ' ἀρέσει. Ἐσεῖς τί λέτε; Ποιὸς μπορεῖ νὰ εἶναι; Γιὰ θυμήσου, Μπέννετ. Ποιὸς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς προσβάλῃ μὲ τέτοια τόλμη; Ὁ Σίμμελ; Ἀμφιβάλλω. Οἱ Βάλσιγκαμς; Δὲν ἔχουν καταστραφεῖ ἐντελῶς. Ἐλπίζουν ἀκόμα ὅτι θὰ πάρουν τὴν ἐξουσία ἄμα ἀλλάξῃ ἡ κατάσταση. Εἶναι καὶ ὁ Σιμὸν Μαλμέσμπουρυ. Τί λές, Μπέννετ;

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τὸ γέλιο τῆς μικρῆς Εἰρήνης, τῆς κοινῶς λεγομένης Ρηνούλας

—Τί θὰ λέγατε, Σέρ, ἀπάντησε ὁ Χάτς, γιὰ τὸν Ἕλλυς Ντούκγουόρθ;

—Ὄχι, Μπέννετ, ποτέ· εἶπε ὁ πάστωρ. Τίποτα δὲν ξανάρχεται στὴν ἐπιφάνεια ὅταν ἔχει βουλιάξει γιὰ καλά, λένε οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι, καὶ ἡ ἐπανάσταση ὅσο πάει κι' ἐκφυλίζεται. Κι' ἂν μερικοὶ πήρανε τὰ ὅπλα, πές μου, τί μπορεῖ νὰ κέρδισε μ' αὐτὸ ὁ λόρδος; Τώρα ὅμως ποὺ ὁ Σὲρ Ντάνιελ ξαναπῆγε μὲ τὸ μέρος τῆς βασίλισσας, τὰ χάλασε μὲ τοὺς Γορκέζους λόρδους. Ἀπὸ κεῖ, Μπέννετ, ἦρθε τὸ βέλος, ὅπως φαίνεται. Ὅσο καὶ νὰ ψάχνω, βλέπω πὼς ἐκεῖ εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ.

—Ἂς τὸ νομίζετε, Σὲρ Ὄλιβερ, εἶπε ὁ Μπέννετ. Ὅμως τὰ πνεύματα εἶναι τόσο ταραγμένα σ' αὐτὸ τὸν τόπο, ὥστε ἀπὸ πολὺν καιρὸ τώρα μυριζόμουνα πόλεμο. Ἔτσι καὶ ὁ κακομοίρης 5 Ἀπληγγιαρντ. Καί, μὲ τὴν ἄδειά σας, εἶναι τόσο ἐναντίον μας ὅλοι, ποὺ δὲν χρειάζεται νὰ τοὺς δώσουν ἀφορμή, οὔτε ἀπὸ τὴν Γόρκη οὔτε ἀπὸ τὸ Λάγκαστερ. Ἀκοῦστε πῶς σκέπτομαι. Ἐσεῖς ποὺ εἶσαστε ἕνας κληρικός, καὶ ὁ Σὲρ Ντάνιελ, ποὺ πάει ὅπου φυσάει ὁ ἀέρας, ἔχετε ἁρπάξει ἀρκετὲς περιουσίες καὶ ἔχετε σκοτώσει καὶ κρεμάσει ὄχι καὶ λίγους. Τώρα θὰ δώσετε λόγο γιὰ ὅσα κάνατε. Στὸ κάτω-κάτω, δὲν καταλαβαίνω πῶς τὰ καταφέρνετε κι' ἔχετε πάντα τὸ Νόμο στὰ χέρια σας, καὶ νομίζετε πὼς τὰ μπαλώνετε ὅλα. Μά, μὲ τὴν ἄδειά σας, Σὲρ Ὄλιβερ, ὁποιος χτυπήθηκε καὶ καταστράφηκε ἀπὸ σᾶς, θὰ θελήσει νὰ ἐκδικηθῆ, καὶ θἄρθει ἡ ὥρα ποὺ θὰ σπάσει ὁ διάβολος τὸ ποδάρι του, καὶ τότε θὰ ρίξη αὐτὸς κανένα βέλος, ποὺ θὰ μὲ βρῆ ἐμένα νὰ ἀνάμεσα στοὺς δικούς σας.

—Ὄχι! Μπέννετ, ἔχεις ἄδικο, Μπέννετ, θἄπρεπε νἆσαι εὐχαριστημένος ποὺ θὰ τιμωρηθῆς, εἶπε ὁ Σὲρ Ὄλιβερ. Εἶσαι ἕνας φλύαρος, Μπέννετ, ἕνας λογᾶς, ἕνας κουτσομπόλης. Τὸ στόμα σου εἶναι φαρδύτερο ἀπὸ τὰ δυό σου αὐτιά. Κλεῖστο, Μπέννετ, κλεῖστο.

—Ἂς γίνη τὸ θέλημά σας, εἶπε ὁ Χάτς.

Ὁ πάστωρ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ σκαμνὶ καὶ βγάζοντας ἀπὸ τὴ σακκούλα ποὺ κρεμόταν γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό του, ἕνα κομμάτι κερί, ἕνα τσακμάκι καὶ μιὰ σφραγίδα, ἐδούλωσε τὴν κασέλα, καὶ τὸ ντουλάπι μὲ τὸ οἰκόσημο τοῦ Σὲρ Ντάνιελ, μπροστὰ στὸ Χάτς ποὺ κοίτταζε ἀπαρηγόρητος. Ἔπειτα ὅλοι τους βγῆκαν φοβισμένα ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ πῆγαν νὰ ἰδροῦνε τὰ ἄλογά τους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΑΟΡΑΤΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Μπορεῖ λοιπὸν ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι νὰ εἴμαστε ἐλαφρὰ ὑποκείμενα—κι' ἕνας ἀστεῖος θἄλεγε πὼς γι' αὐτὸ βρισκόμαστε καὶ πάνω-πάνω, στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς,—ἡ γῆ μας ὅμως ὁλόκληρη δὲν εἶναι διόλου ἐλαφριὰ ὑπόθεση. Ἕξη ἑξάκις ἑκατομμύρια τόννοι εἶναι ἕνα βάρος ποὺ τὸ ἀνθρώπινο μυαλὸ εἶναι πάρα πολὺ δύσκολο νὰ τὸ συλλάβη. Καὶ πολὺ φυσικά, ἀφοῦ τὰ ἀντικείμενα μὲ τὰ ὁποῖα εἴμαστε συνηθισμένοι νἀρχόμαστε σὲ καθημερινὴ ἐπαφὴ μόλις ζυγίζουν μερικὰ γραμμάρια καὶ χιλιόγραμμα. Τὰ πιὸ βαρειὰ ἀντικείμενα, ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ βάρος τους, εἶναι ἴσως τὰ πολεμικὰ καράβια, ποὺ κι' αὐτὰ ὅμως μόλις ζυγίζουν μερικὲς δεκάδες χιλιάδων τόννους. Κι' ὅταν συλλογιστοῦμε πόσες δυσκολίες ἔχομε νὰ ὑπερνικήσουμε γιὰ νὰ στηρίξουμε ἢ νὰ μεταφέρουμε, ὄχι βέβαια ἕνα πολεμικὸ καράβι, ἀλλὰ π.χ. ἕνα πιάνο ἢ μιὰ μεγάλη κάσα γεμάτη βιβλία, εἶναι φυσικὸ νὰ διερωτηθοῦμε:

—Καλά, ποῦ στηρίζεται αὐτὸ τὸ τεράστιο βάρος τῆς γῆς; Ποιὰ ἀσύλληπτη δύναμη κατορθώνει καὶ τὸ κινεῖ; Καὶ γιατὶ δὲν πέφτει;

Νὰ πέση, ὡραῖα, ἀλλὰ ποῦ νὰ πέση;

Ἂς καθήσουμε μιὰ στιγμὴ νὰ σκεφτοῦμε τί ἀκριβῶς ἐννοοῦμε ὅταν λέμε ὅτι ἕνα σῶμα πέφτει. Κρατῶ τὸ μολύβι μου στὸν ἀέρα, πάνω ἀπ' τὰ χαρτιά μου. Τὸ ἀφήνω, καὶ τότε πέφτει πάνω στὸ τραπέζι μου. Σ' ἕνα ἄλλο σημεῖο τοῦ δωματίου, ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει τίποτε μεταξὺ τοῦ πατώματος καὶ τοῦ χεριοῦ μου, τὸ μολύβι βέβαια θὰ πέση πάνω στὸ πάτωμα. Ἂν τὸ ἀφήσω νὰ πέση ἀπ' τὸ παράθυρο, τότε θὰ φτάση ὡς τὸ δρόμο. Κι' ἂν τὸ ἀφήσω πάνω ἀπ' τὸ στόμιο ἑνὸς πηγαδιοῦ τότε, ὅσο βαθὺ κι' ἂν εἶναι τὸ πηγάδι, τὸ μολύβι θὰ φτάση ὡς κάτω-κάτω—ἀρκεῖ τὸ πηγάδι νὰ εἶναι κατακόρυφο, δηλαδὴ νὰ μὴν πηγαίνει λοξά, γιατὶ τότε τὸ μολύβι θὰ χτυπήση βέβαια στὸ τοίχωμα τοῦ πηγαδιοῦ.

Αὐτὴ ἡ τελευταία παρατήρηση μᾶς ὑποκινεῖ νὰ προέξουμε ὅτι ὄχι μόνο μέσα στὸ πηγάδι, κι' ὄχι μόνο τὸ μολύβι, ἀλλὰ ὅλα τὰ σώματα, σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γήϊνης ἐπιφάνειας, ὅταν τ' ἀφήσουμε ἐλεύθερα νὰ πέσουν, πέφτουν πάντοτε κατακόρυφα. Αὐτὸ συμβαίνει, καθὼς εἴπαμε, σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς, τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στοὺς ἀντίποδες—στὴ φίλη καὶ σύμμαχό μας, τὴ Νέα Ζηλανδία—, τόσο στοὺς πόλους τῆς γῆς ὅσο καὶ στὸν ἰσημερινό. Κι' ἐπειδὴ ἡ γῆ εἶναι σφαῖρα, ὅλες αὐτὲς οἱ κατακόρυφες διευθύνσεις ἂν τὶς προεκτείνουμε πρὸς τὰ κάτω ἀρκετά, θὰ συναντηθοῦν ὅλες σ' ἕνα σημεῖο μέσα στὸ ἐσωτερικὸ τῆς γῆς, καὶ μάλιστα ἀκριβῶς στὸ κέντρο τῆς γήϊνης σφαίρας.

Ὥστε ὅταν λέμε ὅτι ἕνα σῶμα «πέφτει», ἐννοοῦμε ὅτι κινεῖται πρὸς τὸ κέντρο τῆς γῆς. Δὲ φτάνει βέβαια ὡς τὸ κέντρο αὐτό, γιατὶ βρίσκει στὸ δρόμο του διάφορα ἐμπόδια, ποὺ τὸ ἀναγκάζουν νὰ σταματήση, π. χ. τὸ τραπέζι, τὸ πάτωμα, τὸ πεζοδρόμιο, τὸν πυθμένα τοῦ πηγαδιοῦ. Ὁπωσδήποτε, ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴ διαπίστωση, δὲν μπορεῖ κανεὶς πιὰ νὰ ἔχη ἀπὸ τὴ γῆ τὴν ἀπαίτηση νὰ «πέση», γιατὶ ἡ λέξη πέφτω δὲν ἔχει κανένα νόημα σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση.

* * *

Ἡ ἐπιστήμη πιστεύει σήμερα ὅτι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων πρωτοεμφανίστηκε πάνω στὴ γῆ πρὶν ἀπὸ σαράντα περίπου χιλιάδες χρόνια. Στὴν ἀρχὴ βέβαια οἱ ἄνθρωποι ἦταν ὅλως διόλου ἄγριοι, κι' οἱ νοητικές τους λειτουργίες σχεδὸν ἀνύπαρκτες. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ἄρχισαν κι' ἔπαιρναν τὴν ἐξέλιξή τους κι' ἔτσι οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι τῆς ἱστορίας—πρὶν ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες χρόνια περίπου—μπορεῖ βέβαια νὰ μὴν εἶχαν τὶς γνώσεις ποὺ ἔχουμε ἐμεῖς σήμερα, δὲν ὑπάρχει ὅμως καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι εἶχανε τελείως λογικὰ ὄντα—σὲ μερικὰ σημεῖα ἴσως καὶ λογικώτεροι ἀπὸ μᾶς. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ πέρασαν ἀπ' τὴ γῆ μέσα σ' αὐτὲς τὶς σαράντα χιλιάδες χρόνια, ἔβλεπαν πολλὲς φορὲς τὴν ἡμέρα τὰ διάφορα σώματα νὰ πέφτουν. Δὲ μποροῦμε νὰ ξέρουμε ἂν γεννήθηκε ποτὲ στὸ μυαλὸ κανενὸς ἀπ' αὐτοὺς τὸ ἐρώτημα γιατὶ τὰ σώματα πέφτουν. Τὸ πιθανώτερο εἶναι ὅτι ὄχι μόνο οἱ πρῶτοι, οἱ ἀνεξέλικτοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ κι' ὅλοι οἱ λογικώτεροι ἀπόγονοί τους, ἔβρισκαν αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὁλοσδιόλου φυσικὸ κι' αὐτονόητο. Ἕνα πράγμα ὅμως ξέρουμε γιὰ βέβαιο:

ὅτι ὡς τὸ 1666 μ. Χ. κανένας ἄνθρωπος δὲν ἤξερε ν' ἀπαντήση σ' αὐτὸ τὸ γιατί—καὶ πολλοὶ βέβαια δὲν ξέρουν οὔτε καὶ σήμερα.

Τὸ 1666 ἕνας νεαρὸς Ἄγγλος μόλις εἰκοσιτριῶν χρονῶν, ἦταν ξαπλωμένος κάτω ἀπὸ μιὰ μηλιά. Ἐκείνη τὴν ὥρα ἕνα μῆλο, εἴτε ἀπ' τὸν ἄνεμο εἴτε ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἄλλη αἰτία, ξεκόλλησε ἀπ' τὸ κλαδί του καί, φυσικά, ἔπεσε στὸ χῶμα. Δὲν ἦταν βέβαια ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ὁ Ἄγγλος αὐτὸς ἔβλεπε ἕνα σῶμα νὰ πέφτη. Ἦταν ὅμως ἡ πρώτη φορὰ ποὺ βάλθηκε νὰ βρῆ τὴν αἰτία αὐτοῦ τοῦ φαινομένου. Δὲν ξέρουμε ἂν τὴν βρῆκε εὔκολα ἢ δύσκολα, ξέρουμε ὅμως ὅτι ὥσπου νὰ βεβαιωθῆ ὅτι αὐτὸ ποὺ βρῆκε ἦταν σωστό, πέρασαν εἴκοσι χρόνια. Καὶ μόλις τὸ 1687 ὁ Ἰσαὰκ Νιούτον, σ' ἕνα μεγάλο βιβλίο του, γραμμένο λατινικά, ὅπως ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ βιβλία ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, διετύπωσε τὸ νόμο τῆς βαρύτητας, αὐτὸν ποὺ ἔκανε τὸ ὄνομά του ἀθάνατο στοὺς αἰώνες τῶν αἰώνων*).

* * *

Ἂς δοῦμε τώρα τί λέει αὐτὸς ὁ νόμος τῆς βαρύτητας, ἢ ὁ νόμος τοῦ Νεύτωνος, ὅπως τὸν λέν μερικοί.

Ἂς φανταστοῦμε ὅτι ἔχουμε δυὸ σώματα, δυὸ σφαῖρες παραδείγματος χάριν, σὲ μιὰ ὡρισμένη ἀπόσταση ἡ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη, κι' ἂς φανταστοῦμε ἀκόμη ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς σφαῖρες δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο μέσα στὸ ἄπειρο διάστημα, οὔτε ἡ γῆ οὔτε ὁ ἥλιος, οὔτε τ' ἄστρα, οὔτε τίποτα. Τί θὰ κάνουν αὐτὲς οἱ δυὸ σφαῖρες; Χωρὶς νὰ τὶς πειράξη κανείς, χωρὶς νὰ τὶς ἀγγίξη, καὶ χωρὶς νἔχουν καμμιὰ κεκτημένη ταχύτητα, αὐτὲς οἱ δυὸ σφαῖρες θ' ἀρχίσουν νὰ κουνιοῦνται ἡ μιὰ πρὸς τὴν ἄλλη μὲ μιὰ ταχύτητα ποὺ κάθε στιγμὴ θὰ γίνεται καὶ μεγαλύτερη καὶ στὸ τέλος θὰ συγκρουσθοῦν καὶ θὰ μένουν ἀκίνητες.

Γιατὶ αὐτό; Γιατὶ οἱ σφαῖρες ἔχουν ὅλη, ἔχουν μᾶζα, καὶ κάθε μᾶζα ἀσκεῖ μιὰ ἐλαστικὴ δύναμη πάνω σ' ὅλες τὶς ἄλλες μᾶζες ποὺ βρίσκουνται κοντά της.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓ. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗΣ

* Ἀθάνατο, ἀλλὰ ὄχι κι' ἀμετάβλητο: οἱ Ἕλληνες τὸ ἐξελλήνισαν καὶ τῶκαναν Νεύτων. Κι' ἐπειδὴ ἀργότερα οἱ Ἄγγλοι τοῦδωσαν καὶ τίτλο εὐγενείας, ὅπως συνηθίζουν νὰ δίνουν σ' ὅλους τοὺς ἐξοιρεπκοὺς ἄστρες των, ὁ μεγάλος αὐτὸς ἄνθρωπος, ποὺ εἶδε κάποτε τὸ μικρὸ μῆλο νὰ πέφτη, ἀναφέρεται στὸ βιβλίο τῆς Φυσικῆς σας μὲ τ' ὄνομα Σὲρ Ἰσαὰκ Νεύτων.

ΚΑΡΠΟΙ

Μὴν κλαῖς γιὰ τὸ αἷμα ποὺ ἔτρεξε,
γιὰ τὴ χαρὰ ποὺ ἔχάθη,
Φίλο μὴν κλαῖς κι' ἐχθρό,
Μὴν κλαῖς τὰ χρόνια ποὺ ἔφυγαν
τὸ ρόδο ποὺ ἐμαράθη,
τὸνειρο τὸ νεκρό.

Σχίστηκε ἡ γῆς καὶ καρτερᾶ
ἀπὸ καινούργια χέρια,
τὸργωμα τὸ βαθύ,
Μὲσ' ἀπ' τὰ χιόνια ὁλόφωτα
θἀρθοῦν τὰ καλοκαίρια
κι' ὁλόμεστοι καρποί.

ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

(Ἀπὸ τὸ νέο του βιβλίο ἡ «Πηγή»).

ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΙ ΝΕΟΙ

Φύσα, βοριά, καὶ δέρνεις
τὴν πλάση, καταιγίδες!
Τοὺς φουσκωμένους χείμαρρους
τὰ στήθια μας θὰ φράξουν.
Κάψε κι' στάχυα στοὺς ἀγροὺς
τὰ μεστωμένα, λάβα!
Τὰ γιὰ μᾶς χέρια εἶναι ἕτοιμα
τὸ ἀλέτρι γιὰ ν' ἀδράξουν.

Εἴμαστε οἱ νέοι. Κινήσαμε
μιὰ μέρα διψασμένοι
γιὰ τῆς ἀλήθειας τὴν πηγή,
τῆς δμορφιᾶς τὴ βρύση.
Κι' ἀδράξαμε σφιχτὰ τὴ ζωή,
ποὺ πιὰ νὰ μὴ μπορεῖ
μηδὲ τὰ πιὸ ἀξεδιάλυτα
κρυφὰ νὰ μᾶς κρατήσει.

Καὶ μιὰν αὐγή, μιὰ ροδαυγή,
ποὺ εἶχε βαρέσει ὁ ἥλιος,
ποὺ εἶχαν ἀνθίσει τὰ κλαριὰ
καὶ τὰ πουλιὰ λαλοῦσαν
καὶ εἶχαν ξυπνήσει τὰ νερὰ
καὶ παίζαν μὲ τὴ χλόη
καὶ ἄστραφτε ὁ κάμπος πράσινος
κ' ἡ θάλασσα γελοῦσα,

Μιὰ ροδαυγή, μιὰν ἄνοιξη
καὶ μιὰ γαλάζια ἡμέρα
Στὴν πιὸ ψηλὴ κατήσαμε
κορφὴ μὲ περηφάνεια,
καὶ τ' ἀπὸ χιόνι πιὸ λευκὰ
ξανοίγονταις φτερὰ μας
τὰ ἀμόλυντα, τὸ πέταμα
πήραμε γιὰ τὰ οὐράνια.

Φύσηξε, τσουχτερὲ βοριά,
καὶ λίβα πυρωμένε!
Μόνο τὰ ἄδυναμα κλαριὰ
ἡ δρμή σας θενὰ πάρει.
Ὅ,τι ἔμεινε στὸ διάβα μας
ὀρθὸ καὶ δὲν κρατᾶει
στὴ θύελλα, δὲν εἶν' ἄξιο
γιὰ τὴ δική μας πλάση.

Μὰ ἐκεῖ ποὺ νἆεις γκρεμίζετε
καὶ ποὺ τσακίζετε ἕνα,
σπόρο θὰ ρίξουμε πολύ,
ν' ἀνθίσει, νὰ καρπίσει.
Εἴμαστε οἱ νέοι! Εἴμαστε
ἐμεῖς τοῦ κόσμου οἱ δυνατοί.
Τὴν ὀμορφιά μας ποιός μπορεῖ
νὰ τήνε τραγουδήσει;

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΟΥΛΙΤΣΗ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΟ 1946

Στὸν Διαγωνισμὸ αὐτόν—καθὼς καὶ σ' ὅλους ποὺ θὰ προκηρυχθοῦν ἀργότερα—μποροῦν νὰ λάβουν μέρος: α' συνδρομηταὶ μετὰ ἢ ἄνευ ψευδωνύμου· β' ἀδέλφια τῶν, ποὺ αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν ψευδώνυμο γιὰ τὸ 1945· καὶ γ' ἀγοραστὰ ψευδονομοῦχοι ἐπίσης. (Συμμετοχὴ ἀδελφῶν ἢ ἀγοραστῶν χωρὶς ψευδώνυμο, μὲ πληρωμή, χωριστοῦ δικαιώματος, δὲν γίνεται πιά).

Ὁ διαγωνιζόμενος πρέπει νὰ στείλη μόλις ἑτοιμάση—*ἢ κι' ἀμέσως ἂν ἔχη ἕτοιμη*—μιὰ Συλλογὴ ἀπὸ 10 ὡς 15 Πνευματικὲς Ἀσκήσεις, καθαρογραμμένες σὲ μεγάλου σχήματος τετράδιο, ποὺ κάθε του σελίδα, χωρισμένη καθέτως στὰ δύο, στὸ ἕνα μέρος θἄχη Ἀσκήσεις, καὶ στὸ ἄλλο, ἀντίκρυ, τὴ λύση τους. (Οἱ λύσεις ὅλων μαζὶ τῶν Ἀσκήσεων, στὸ τέλος τοῦ τετραδίου, θὰ ἐδυσκόλευαν πολὺ τὴν ἐξέλεγξή του). Στὸ ἐξώφυλλο, ἢ στὸ ἐπάνω μέρος τῆς τρίτης σελίδας, πρέπει ν' ἀναγράφεται τὸ ὀνοματεπώνυμο τοῦ διαγωνιζομένου, τὸ ψευδώνυμό του, ἂν ἔχη, ἡ ἡλικία του—ἀπαραίτητη—κι' ἡ διεύθυνσή του. (Ὅποιος δὲν σημειώση τὴν ἡλικία του, θὰ κατατεταχθῆ σὲ ἡλικία τῶν μεγάλων ὅσο μικρὸς κι' ἂν εἶναι. Τὸν συμφέρει...). Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ δηλώση καὶ τὶ βραβεῖο ἢ Ἔπαινο ἔλαβε τυχὸν σὲ προηγούμενο Διαγωνισμὸ Ἀσκήσεων. Ἐπειδὴ «ἀρχίζουμε ἀπ' τὴν ἀρχή», κανένας δὲν θὰ τεθῆ «ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ», γιὰ νὰ μὴν ξαναπάρη τυχὸν τὸ ἴδιο ἢ καλύτερο βραβεῖο.

Οἱ Ἀσκήσεις τῆς Συλλογῆς,—ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Δημώδη Αἰνίγματα—πρέπει νὰ εἶναι πρωτότυπες, *ἔργα τῶν διαγωνιζομένων*, κι' ὄχι ἀνεγραμμένες ἀπὸ δῶ κι' ἐκεῖ. Ἂν θέλη κανένας νὰ περιλάβη καὶ μιὰ ἢ δυὸ—ὄχι περισσότερες—παλιὲς κι' ἐξαιρετικὰ ὡραῖες Ἀσκήσεις, μπορεῖ, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὅρο νὰ σημειώση ἀπὸ κάτω «παλαιά», γιὰ νὰ σημειωθῆ τὸ ἴδιο κι' δίαν τυχὸν δημοσιευθῆ ἡ Ἄσκηση καὶ γιὰ νὰ εἶναι σεμνάζει (ἀλλιῶς κινδυνεύει νὰ τὸν κατηγγείλουν ὡς ...λογοκλόπο. Τὸν συμφέρει;...

Μιὰ τέλεια, ἄρτια Συλλογή, πρέπει νὰ ἔχη διαφόρων εἰδῶν Ἀσκήσεις—μιὰ ἢ δυὸ ἀπὸ κάθε εἶδος—κι ὄχι ὅλο δμοιοειδεῖς, π. χ. μόνο Αἰνίγματα ἢ μόνο Γρίφους. Τὰ πιὸ συνηθισμένα εἴδη εἶναι τὰ ἑξῆς:

Λεξίγριφος, Συλλαβόγριφος, Στοιχειόγριφος, Μεταγραμματισμός, Ἀναγραμματισμός, Αἴνιγμα (αὐτὲς εἶναι πάντα ἔμμετρες, σὲ στίχους· ἔπειτα τὰ διάφορα Σχήματα—Κυβόλεξον, Τρίγωνον, Πυραμίς, Μαίανδρος, Δίκτυωτόν, Κλίμαξ κλπ.—ἔπειτα Κρυπτογραφικόν, Μαγικὸν Γράμμα, Διπλὸ Κεφάλι, Μισαὶ Λέξεις κλπ., ἔπειτα κάθε λογῆς Ἀκροστιχίδες ἢ Μεσοστιχίδες, τὰ Φωνηεντόλιπα ἢ Ἐλλιποσύμφωνα, καὶ τέλος ὁ Γρίφος. Μιὰ ἄρτια λοιπὸν Συλλογή, ἀπὸ 15 τὸ πολὺ Ἀσκήσεις, μπορεῖ νὰ ἔχη π. χ. τρεῖς-τέσσερες ἔμμετρες, δυὸ Σχήματα, ἕνα Κρυπτογραφικό, δυὸ Μαγικὰ Γράμματα, δυὸ Ἀκροστιχίδες, ἕνα Φωνηεντόλιπο ἢ Ἐλλιποσύμφωνο κι' ἕνα-δυὸ Γρίφους. Πολλὴ ἀξία στὴ συλλογὴ δίνουν οἱ δύσκολες γιὰ τὸν συνθέτη Ἀσκήσεις—π. χ. τὸ Μέγα Δικτυωτόν, ἀπὸ λέξεις μὲ 9 ἢ μὲ 11 γράμ-

ματα—κι' ἔμμετρες ὅταν εἶναι τεχνικά κι ἐξύπνα σταχουργημένες.

Κατά τὸ διάστημα τοῦ 1945, θὰ δημοσιεύουνται Ἀσκήσεις ἀποκλειστικά ἀπὸ τὶς Συλλογὲς τοῦ Διαγωνισμοῦ. Ἀπὸ κάθε δηλ. Συλλογή, μὲ τὴ σειρά της, θὰ δημοσιεύουνται μιὰ ἢ δυὸ Ἀσκήσεις, καὶ πάλι, κάθε φορὰ ποὺ θὰ ξανάρχεται ἡ σειρά της. Αὐτό, ἐννοεῖται, ἐφ' ὅσον ἡ Συλλογὴ θὰ ἔχῃ ἀρκετὲς δημοσιεύσιμες Ἀσκήσεις· ἀλλιῶς μετὰ τὴν πρώτη ἢ τὴν δεύτερη φορά, θὰ μπαίνῃ κατὰ μέρος. Ἀπεναντίας, ἀπὸ ἄλλες Συλλογές, ποὺ θἄχουν πολλὲς ὡραῖες Ἀσκήσεις, θὰ δημοσιεύουνται συχνότερα καὶ κάθε φορὰ περισσότερες. Ὡστόσο, στὴν ἀπονομὴ τῶν Βραβείων δὲν θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψη ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσιευμένων Ἀσκήσεων ἀπὸ κάθε Συλλογή, ἀλλὰ ὁ ἀριθμὸς κι' ἡ ποιότης τῶν Ἀσκήσεων ποὺ περιέχει, εἴτε δημοσιεύθηκαν, εἴτε ἔμειναν στὸ τετράδιο.

Προθεσμία ἀποστολῆς δὲν ὁρίζεται ἀπὸ τώρα. Θὰ στείλετε τὸ γρηγορώτερο τὶς Συλλογές σας καὶ κατόπι θὰ μάθουν οἱ καθυστερημένοι ὡς πότε θὰ εἶναι δεκτοί. Περιμένω.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, ἑδδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 28 (ἀρ. τηλ. 55-536) 8 Μαΐου 1945

ΠΑΙΔΙΑ μου, αὐτὴ ἡ ἡμέρα ποὺ σᾶς γράφω, εἶναι ἡ πολυποθητη, ἡ μεγάλη τῆς Νίκης καὶ τῆς Εἰρήνης. Πόσα χρόνια τὴν περιμέναμε! Κι' ἐπὶ τέλους ξημέρωσε. Τὸ πρωί, χτύπησαν οἱ σειρῆνες, οἱ καμπάνες, οἱ σάλπιγγες. Καὶ τώρα γίνεται δοξολογία στὴ Μητρόπολη, γιὰ νὰ γίνῃ κατόπι τελετὴ στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, παρέλαση, καὶ τὸ βράδυ γενικὴ φωταψία... Ἂς ἔχει δόξα ὁ Θεὸς—Αὐτὸς πρῶτα-πρῶτα. Κι' ἔπειτα ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ πολέμησαν, ποὺ ἀγωνίσθηκαν, ποὺ θυσιάσθηκαν, γιὰ νὰ εἰρηνεύσῃ καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ὁ κόσμος...

Σᾶς θυμίζω ὅσα σᾶς εἶπα στὸ προηγούμενο: Ἡ ἰσχὺς τῶν παλαιῶν σας ψευδωνύμων ἔληξε, καὶ τώρα πρέπει νὰ τἀνανεώσετε, ἢ νὰ πάρτε νέα γιὰ τὸ 1945, πληρώνοντας γιὰ τὴν ἐγκριση δρ. 100. Ὅσοι μὲ παίρνουν κατὰ φύλλο, ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου, τὰ βιβλιοπωλεῖα ἢ τὰ κιόσκια—οἱ ἀγοραστὲς—ἀποκτοῦν τὰ προνόμια τοῦ συνδρομητοῦ, ἂν πάρουν καὶ ψευδώνυμο, πληρώνοντας δρ. 200.—Γιὰ τὸν Διαγωνισμὸ τῶν Εὐσήμων τοῦ 1943 καὶ τοῦ 1944, ἔχετε καιρὸ νὰ μοῦ στείλετε τὶς σχετικὲς Σημειώσεις καὶ Στατιστικὲς ὡς τὸ τέλος Ἰουλίου. — Γιὰ τὸν Διαγωνισμὸ πρὸς σύνθεσιν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων, ποὺ προκηρύσσεται σήμερα, σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ στείλετε τὶς Συλλογές σας τὸ γρηγορώτερο. — Ἐπίσης παρακαλῶ νὰ μοῦ στείλετε, ὅσοι ἔχετε ψευδώνυμο, καὶ κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας, γιατὶ δὲν ἔχω παρὰ λίγα παλιά, ποὺ κατὰ σύμπτωση σώθηκαν.—Λυσόχαρτο, Μικρὰ Μυστικά, Ὁδηγὸς Συνδρομητοῦ κλπ. δὲν ὑπάρχουν. Θὰ τυπώσω προσεχῶς ἀπ' ἄλλα.—Ἀπὸ τοὺς παλαιούς μου Τόμους σώθηκαν ὅσοι ὑπῆρχαν στὴν ἀποθήκη ποὺ ἔμεινε ἄθικτη. Τιμῶνται τώρα ἀπὸ δρ. 1500 καὶ ἄνω ἕκαστος. Τιμοκατάλογος θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς.

Πολλὰ γράμματα δὲν ἔλαβα ὡς σήμερα. Πολλὰ ὅμως παιδιὰ ἦρθαν στὸ γραφεῖο μου, νὰ μὲ συγχαροῦν γιὰ τὴν ἐπανέκδοση, νἀνανεώσουν τὴ συνδρομή τους, ἢ νὰ ἐγγραφοῦν γιὰ πρώτη φορά, ἢ νὰ μοῦ ἐγγράψουν ἄλλους. Τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους ἀπ' τὴν καρδιά μου.

Βοναπάρτη, παλιέ μου καλὲ φίλε—ἐγὼ δὲν σὲ θυμοῦμαι;—πολὺ μὲ συγκίνησε τὼραῖο σου γράμμα. Ναί, ξαναγεννήθηκα κι' ἐγὼ ἀπὸ τὴν τέφρα μου σὰν τὸν φοίνικα, μιὰ ποὺ κάηκα σύγκορμη, ὄχι ὅμως καὶ σύψυχη. Σ' εὐχαριστῶ πού, ἂν καὶ μεγάλος τώρα, θὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ εἶσαι Διαπλασόπουλο, κι' ἀπὸ τὰ πιὸ θερμὰ κι' ἀφασιωμένα.

Σ' ἐνέγραψα, μικρή μου *Ἀνθή*. Ἐλπίζω νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ γράφῃς συχνά. Χαιρετισμοὺς στὴ μαμμά, τὴν παλιά, ἀξέχαστη Διαπλασοπούλα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα ἐγκρίσεως, διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἢ τἀδέλφια των δρχ. 100, διὰ τοὺς ἀγοραστὰς δρχ. 200. Ὅσα ψευδώνυμα ἀκολουθοῦνται ἀπὸ κ. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, ὅσα ἀπὸ κ. ἀνήκουν σὲ κορίτσια.

***Νέα ψευδώνυμα*:** Μητέρα Ἑλλάς, κ. Κορφιατόπουλο, ἀ. (Ν. Χ.)

Ἡ *Διάπλασις ἀσπάζεται* τοὺς φίλους της. *Ἄσπρον Κρίνον* καὶ Ἑλένην Σταυροπούλου (εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχὲς ποὺ γράψατε στὴν κομψὴ πασχαλιάτικη καρτούλα). *Κώσταν Ἄυμπ.* (σοῦ στέλνω 1ο καὶ 2ο φυλλάδιο, εὐχαριστῶ). *Μαρίαν Ρηγοπούλου, Ἀνδρέαν Βορέα* κλπ. κλπ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 303ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκται μέχρι τῆς 12 Ἰουλίου, καὶ πέραν ἀκόμη, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθεῖ.

15. Λεξίγριφος

Ἀρχαῖο χρόνου ἐπίφημα τὸ πρῶτο μου
Στὸ Βάκχο ἡ Διόνυσο ἐπιφώνημα
Θριάμβου καὶ χαρᾶς τὸ δεύτερό μου
Καὶ στὴν Ἀσία πανάρχαιη πρωτεύουσα,
Ποὺ οἱ κάτοικοί της εἶχαν μέγα φρό-
Τὸ σύνολό μου. [νημα,

16. Συλλαβόγριφος

Δυὸ νότες, σύμφωνο διπλό,
Στὸ τέλος μόριο κοινό,
Καὶ τ' ὅλο κάνει ποταμὸ
Ποὺ ρέει... ψηλά, στὸν οὐρανό!

17. Μεταγραμματισμὸς

Βγάζω μὶ καὶ βάζω πί,
Κι' ἀπ' τὸ ὡραῖό μου τ' ἀμάξι,
Μὲ πομπὴ ποὺ πάει καὶ τάξη,
Ὄργανο παίζω γλυκύ.

18. Αἴνιγμα

Γλύπτης περίφημος τ' ἀρσενικό,
Θεότης ἄκαμπτη τὸ θηλυκό,
(Ποὺ ἀνώμαλα τὸ σχηματίζει
Καὶ τὸ οὐδέτερο ὡραῖα μυρίζει.

19. Κρυπτογραφικὸν

1232456 = Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
21656 = Τόπος ἀναψυχῆς
8242 = Πόλις Δαλματίας
4532 = Ὄνομα γυναικεῖον
5456 = Ὑψηλὸν
62156 = Ταραχή, τρικυμία

20—24. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀντιαλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Κάϊν, μῖμος, ἐμός, βρύσις, ἄγος.

25. Πυραμὶς

```
          +
        * + *
      * * + * *
    * * * + * * *
  * * * * + * * * *
* * * * * + * * * * *
* * * * * * + * * * * * *
```

Ὁριζοντίως, σταυροὶ καὶ ἀστερίσκοι, κατὰ σειρὰν ἐκ τῶν ἄνω· σύμφωνον, στοιχεῖον τῆς φύσεως, νῆσος τῶν Κυκλάδων, πόλις τῆς Βαυαρίας, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ὁ μὴ ἐνθυμούμενος τὰ κακά, μέρος σκεπασμένον ἀπὸ ἀπατητας.—Οἱ σταυροί, καθέτως, αὐτὴ αὐτὴ ἡ Ἄσκησις.

26. Τριπλὴ Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν νῆσον τοῦ Αἰγαίου, τὰ τρίτα γράμματα θρυλικὸν βασιλέα τῆς Φρυγίας, καὶ τὰ πέμπτα ἐκκλησιαστικὸν στέμμα:

1, Θεά· 2, Τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ἔζησέ τις ἡ ζῇ· 3, Τώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· 4, Λατῖνος σοφὸς συγγραφεύς· 5, Περίφημος ὑπηρέτης κλασσικῆς κωμῳδίας, τὴν μορφὴν τοῦ ὁποίου λαμβάνει ὁ Ἑρμῆς.

27. Φωνηεντόλιπον

νς - ρ - κ - νφ - κ

28. Γρῖφος

```
                 κορ          α
Η Η Η   κορ      κορ          α   α
                 ὢν               γ,
Η Η Η   κορ      κορ          α   α
                 κορ              α
```

[Αἱ ἀνωτέρω Ἀσκήσεις συνετέθησαν ἀπὸ τὸν ΑΝΑΝΙΑΝ, ἐν ἀναμονῇ Συλλογῶν ἀπὸ συνδρομητάς.]

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δὲν δημοσιεύεται Ἀγγελία ὑπερβαίνουσα τοὺς δεκαπέντε στίχους, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φυλλάδιον.—Ἕως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρχ. 30. Πέραν τῶν δέκα λέξεων, 3 δρχ. ἡ λέξις μὲ ἁπλά, 4 δρχ. μὲ παχέα καὶ 5 δρχ. μὲ κεφαλαῖα. Ὁ χωριστὸς στίχος δρχ. 20.

[Α — 5]

Η Διάπλασις μας ξαναγεννήθηκε. Γυρίστε καὶ σεῖς, παιδιά, καὶ βοηθῆστε την στὸ ἔργο της. Ζωντανέψτε τὴν διαπλασιακὴ κίνηση τριγύρω σας.

Ὁ παλιὸς *Βοναπάρτης*

[Α—6]

Πρωτσιμπαίνοντας στὸ σαλόνι τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλα μου τἀδέλφια. Νὰ μ' ἀγαπᾶτε ὅπως σᾶς ἀγαπῶ κ' ἐγώ.

Ἀνθὴ Β. Κ.